

KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE

Cel zajęć: Unaocznienie młodzieży, iż za pomocą codziennych wyborów w sklepie wpływamy na stan środowiska i swojego zdrowia. Aktywizacja uczniów do działań na rzecz przyrody, zdrowia ale i szkoły. Nauczenie się pozytywnych nawyków związanych z zakupami.

Cele operacyjne:

- uczeń potrafi wyjaśnić zalety wielorazowych toreb na zakupy
- uczeń potrafi ocenić jakie opakowania są najbardziej przyjazne środowisku, a które najbardziej nieekologiczne
- uczeń wymienia preferencje konsumentów, które byłyby przyjazne dla środowiska naturalnego
- uczeń ocenia wpływ handlu na stan środowiska przyrodniczego oraz stan zdrowia uczniów
- uczeń potrafi argumentować swoje stanowisko dotyczące etyki w dokonywaniu zakupów
- uczeń doskonali umiejętność współpracy w grupie oraz dyskusowania
- uczeń rozpoznaje 5 podstawowych eko-znaków
- uczeń rozumie wady konsumpcyjnego stylu życia,
- uczeń ma świadomość swojego osobistego wpływu na stan środowiska
- uczeń unika zbędnych opakowań i wybiera opakowania ekologiczne,

Potrzebne pomoce: różnorodne produkty (lub same opakowania) spożywcze, przemysłowe, w różnorodnych opakowaniach, wielkościach, oznaczone symbolami (warto przygotować po kilka rodzajów jednego produktu np. kilka różnych i odmiennie opakowanych soków, pieczywa, mydło, kawy itp.), dowolna mapa świata o wymiarach co najmniej A4

Czas trwania: 2 godziny lekcyjne

Miejsce zajęć: sala

Przebieg zajęć:

Uczniowie w 4-5 osobowych grupach robią listę codziennych zakupów spożywczych, gospodarczych, przemysłowych. Grupy prezentują swoje listy zakupów, omawiając jednocześnie wymieniane produkty (w jakich są opakowaniach, jak często dana rodzina kupuje wybrany produkt)

Następnie każda grupa otrzymuje co najmniej 5 rzeczy – produktów (bądź opakowań). W grupach uczniowie zastanawiają się, które rzeczy są zapakowane ekologicznie, które nie i czy nie dało by się kupić tego samego produktu w innym opakowaniu? Które z tych rzeczy można nazwać zdrowymi? Które są niezbędne, a które są zbyt dużą zachcianką. Wszystkie produkty uczniowie szczegółowo omawiają: najpierw opakowania (należy zwrócić też uwagę na wielkość opakowań czy nie są za małe – np. jednorazowe dzemy, albo czy nie zbyt wielkie – wówczas produkt może się zmarnować). Z czego opakowania są wykonane, czy są bezpieczne dla żywności, czy się łatwo rozłożą, czy są ciężkie – więc niewygodne?

Następnie uczniowie biorą pod uwagę względy zdrowotne samych produktów. A dalej skąd produkty do nas dotarły (pochodzenie produktu można rozpoznać po kodzie paskowym), zaznaczamy miejsce pochodzenia produktów na mapie świata. Zastanawiamy się czy to dobrze, że kupujemy mydło z Francji, a zielony groszek z Węgier, czy jabłko z Holandii? Czy analogiczne produkty powstają w Polsce? Z czym się wiąże długi transport (koszty, zanieczyszczenie środowiska, konserwowanie chemiczne).

Wspólnie zastanawiamy się o czym jeszcze powinniśmy pamiętać robiąc zakupy – z czego produkt wykonany, czy firma niszczy środowisko, czy testuje na zwierzętach, czy wykorzystuje dzieci do pracy, w jakich warunkach pracują pracownicy.

Na podstawie wcześniejszych rozmów przygotowujemy wspólnie lub w grupach „dekalog dobrych zakupów”. Uczniowie wypisują wszystkie cechy idealnych zakupów. Dekalog można powiesić na ścianie sali lekcyjnej lub przy szkolnym sklepiku, albo powielić go na ksero, tak by uczniowie mogli zabrać go do domu i zaprezentować rodzicom.

Na pewno podczas zajęć pojawi się pytanie dotyczące znaków towarowych oraz znaków ekologicznych pojawiających się na produktach. Warto wówczas albo mieć przygotowane informacje nt. znaków (czego dotyczą, kto je przyznaje, na jakich produktach można je znaleźć) – informacje na ten temat można znaleźć na stronie kampanii Kupuj Odpowiedzialnie (www.ekonsument.pl) oraz Zielony Znak (www.zielonyznak.pl). Innym rozwiązaniem jest propozycja by uczniowie przygotowali katalog symboli, które można znaleźć na produktach i zaprezentowali go na kolejnym spotkaniu.

Załącznik nr 1.

Zasady dobrych zakupów

- Kupuj mniej, zastanów się co ci jest naprawdę potrzebne, przed zakupami naszykuj listę potrzebnych rzeczy i trzymaj się jej. Zastanów się czy ta rzecz naprawdę jest ci potrzebna, czy nie mógłbyś jej od kogoś pożyczyć. Czy dany przedmiot moge kupić wspólnie z kimś (namiot, kosiarkę, książkę). Czy dany przedmiot można odkupić od kogoś lub w sklepie z używanymi rzeczami?
- Kupuj produkty nie opakowane lub w opakowaniu biodegradowalnym. eśli jest to niemożliwe - wybierz produkt w opakowaniu zwrotnym. Jeśli jest to niemożliwe - wybierz opakowanie szklane, które później wyrzucisz do pojemnika na szkło. Jeśli jest to niemożliwe - pójdz do innego sklepu. W ostateczności kup w takim opakowaniu, które wyrzucisz do odpowiedniego pojemnika na surowce wtórne.
- Nie kupuj w barach z naczyniami jednorazowymi i w sklepach nie oferujących produktów w opakowaniach zwrotnych.
- Sprawdź czy produkt jest bezpieczny, wyprodukowany z nietrujących surowców, zdrowy, niealergizujący.
- Sprawdź czy dany artykuł nadaje się do ponownego, wielokrotnego wykorzystania?
- Sprawdź czy po zużyciu się produktu pozostają szkodliwe odpady?
- Na zakupy zabierz ze sobą szmacianą torbę lub koszyk. Nie bierz ze sklepów jednorazowych torebek.
- Kupuj rzeczy wysokiej jakości, trwałe i wielorazowe, unikaj jednorazówek (długopisy, kubki, tacki, sztucce).
- Zwracaj uwagę na opakowania, kupujemy rzeczy jak najmniej opakowane lub opakowane w opakowania przyjazne środowisku (papier, szkło).
- Zwracaj uwagę na miejsce i sposób produkcji (kupujemy lokalnie, pamiętaj transport obciąża środowisko, więc im produkt wyprodukowany był bliżej tym lepiej, w przypadku żywności jest to dodatkowo ważne gdyż do długiego transportu należy produkty specjalnie zakonserwować np. jabłka z okolicznych sadów a nie z Holandii)
- Dokonuj świadomych zakupów, nie ulegaj bezmyślnie promocjom.
- Sprawdź czy produkt powstał z naturalnych surowców.
- Sprawdź skład produktu, datę przydatności, warunki gwarancji, certyfikaty i ekoznaki.
- Sprawdź czy są do nabycia inne podobne towary, które są mniej uciążliwe dla środowiska i dla zdrowia?